

ELNÖKI ZÁRSZÓ

DR. JUHÁSZ JÓZSEF

OVH. Vízkészletgazdálkodási Központ

Az elhangzott érdekes és sokszínű előadások és az azokat követő parázs vita csak alá-húzta szakosztályunk helyes választását, amikor a Kő- és Kavics Szakosztállyal közösen ezt a témát napirendre tűzte. Az építkezések gyorsulása, volumenének növekedése és az új gazdaságirányítási rendszer következményei egyaránt fontossá és aktuálissá tették e kérdés megvitatását. A modern építkezések ma már alig engedik meg a természetben talált kavicsanyag nemesebb betonokba való közvetlen beépítését. A korábbi, rendszerint csak a termelés vonalán gépesített kavicsbányáknak ma már egyre inkább át kell térniük az osztályozás, törés, mosás és más technológiai folyamatok bevezetésére, ami nagy tökebefektetést és gondos, sok kísérlettel előkészített termelést kíván. Mindez megdrágítja és elnyújtja egy korszerű kavicsbánya létesítését.

Az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése ugyanakkor nagymértékben megemelte a szállítási költségeket. Ez pedig a fentiek ellenére arra vezetett, hogy lépten nyomon kezdetleges eszközökkel vagy helytelen pazarló műveléssel kis helyi kavicsbányákat nyissanak, rendszerint nem is szakszerűeket.

Elhangzott a felszólalások folyamán, hogy ezeket a rosszul művelt bányákat, amelyek a kavicsvagyron pazarlásával népgazdaságunknak tetemes károkat okoznak, rendelettel szüntessük meg, és így biztosítsuk az állami kavicsipar hegemoniáját.

Ugy vélem máshol van a helyes megoldás kulcsa. Miért létesülnek ezek a korszerűtlen, primitív bányaüzemek, és rossz osztályozatlan kavicstermelésük ellenére miért lendülnek fel? Tekintsünk el a "szocialista összeköttetés" rosszizü, de esetenként kétségtelenül meglévő tényétől. Az állami kavicsipar ma az országban néhány nagy bányát tart fent. Ugyanakkor a kavics szállítása rendkívül megdrágult, s így elsősorban a nem minőségi kavicsigényt helyi vagy közeli bányákból kétségtelenül sokkal olcsóbb kielégíteni még akkor is, ha a helyi korszerűtlen művelés miatt a kavics ab bánya drágább. Meg kell állapítanunk tehát, hogy gazdasági rúgói vannak a helyi "bicskabányák" létesítésének. Ha meg akarjuk szüntetni a kavics rablógazdálkodást és a minőségi kavicstermelés fokozásával biztosítani akarjuk a korszerű betonépítkezések létesítését, ugyancsak gazdasági hatókkal kell harcolni. A rendeletek ezen semmit nem segítenek.

A gazdasági ellenoffenzíva első lépése az ország kavicsbányáinak megismerése. Ezért üdvözlöm a legnagyobb örömmel az előzőekben bemutatott országos kavicskatasztert. Ugyanakkor, amint ezt az előadók is elmondották a jelenlegi kavicskataszter csak az első kezdemény, amely rendkívül kevés anyagrafordítással a fontosabb kavicslelőhelyek területét adta csak meg. Ahhoz, hogy valahol korszerű bányát lehessen nyitni - éppen az előadások és vita során hallhattuk - számos kérdést kell még ismerni. Az egyre bonyolultabbá váló technológiai folyamatok gépsora rendkívül drága, amellet több év kell a megrendeléstől az üzembeállításig. Nehezíti a helyzetet, hogy általában nem hazai gépparkról van szó. Ugyanakkor hallhattuk, hogy egy-egy gépsor beszerzése előtt milyen sok kísérletet kell el-

végezni a műszaki és gazdasági mutató tisztázására.

Mindez kézenfekvővé teszi, hogy a hazai kavicsvagyont - elsősorban a már számbajövő bányaterületeken - a legsürgősebben az eddiginél lényegesen pontosabban kell megismerni. A feltárásokat legalább az előzetes stádiumig kell kiterjeszteni ezeken a területeken, majd folytatni a kiválogatott bányák környékén a részletes megismerésig.

Látjuk, tudjuk, hogy egy-egy bányanyitás milyen hosszú időt vesz igénybe. Ugyanakkor a felhasználó ipar már ma is dolgozni kíván, nem ér rá várni. Ugy vélem, hogy a Minisztérium és a Vállalat a magyar kavicsvagyon védelmében és az építőipar korszerű anyagellátásában akkor lép helyesen, ha nem rendelettel igyekszik az élet felvetette problémáknak keresztbe feküdni, hanem a kavicsvagyon és a korszerű termelési technológiai kutatás ára olyan gazdasági erőket összpontosít, amelyek mellett a legrövidebb időn belül visszاسzo-ritja a kontárokat, a pazarlókat.

Ez az ankét - remélem - ad egy lökést az állami kavicsipar problémáinak felszámolásához és az építőipari betonszerkezetek tömeges korszerűsítéséhez és olcsóbbá tételéhez.

Kérem a jelenlevő minisztériumi, ipari és kutatóintézeti szakembereket, hogy ankétunk szellemét vigyék magukkal munkahelyükre és igyekezzenek az elhangzott jó javaslatokat megvalósítani.

